

Jelentkeztek a pisztrángos telepen a ragadozók is. Itt első helyen kell megemlítenem a vízi cickányt (*Neomis fodiens*). Ez a kis ragadozó az ikrák megérkezése után egy hétre már jelentkezett a halköltőházban, kárt azonban nem tehetett, mert illő fogadtatásban részesült s így másik két társával, mely a forrás vizét levezető csatornába került, a csapdába Vásárhelyi István gazdag gyűjteményének tárgyát képezi. Jelentkezett természetesen a kecskebeka is (*Rana aesculenta*), ezt hálóval fogták ügyesen az emberek és megdarálva föletették az anyahalakkal. Nagy számban mutatkozott a vízisikló (*Trpidonátus natrix*) is, de természetesen az éber személyzet kárt tenni nem engedte. Mutatkozott a jégmadár (*Alcedo ispida*), úgyszintén egy darab szárcsa (*Fulica atra*) is ellátogatott a telepre, de kárt tenni egyik sem tudott, mert elriasztásukról gondoskodás történt.

Vilics Ferenc erdőmérnök.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Jegyzőkönyvi kivonat

az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóválasztmányának Budapestén, 1934. évi január hó 9-én az Egyesület székházában tartott rendes üléséről.

Megjelentek: báró Waldbott Kelemen elnök, gróf Teleki József al-elnök, Bíró Zoltán ügyvezető, Ajtay Jenő, dr. Ajtai Sándor, Balogh Ernő, Czillinger János, gróf Esterházy Móric, Földváry Miksa, Fröhlich Brunó, báró Inkey Pál, Kallivoda Andor, gróf Károlyi Gyula, Kovács Gábor, ifj. gróf Mailáth József, gróf Mailáth György, Mihalovich Sándor, Molcsányi Gábor, Onczay László, Orosz Antal, Osztrólczy Géza, Osztrólczy Miklós, Papp Béla, Urbancsek Ignác, Véssey Ferenc, Véssei Mihály, Vuk Gyula, gróf Zelenski Róbert, Zügn Nándor vál. tagok és Lengyel Sándor segédtitkár.

Báró Waldbott Kelemen elnök: Üdvözlöm a megjelent Urakat és az Országos Erdészeti Egyesületnek a mai napra kitűzött választmányi ülését megnyitom.

Megállapítom, hogy az ülés határideje és annak tárgysorozata a választmányi tag urakkal megfelelő időben közölve lett és a választmányi ülés a megjelentek számára való tekintettel határozatképes.

Távolmaradásukat kimentették: Borhy György, Ivanich Ferenc, Matusovits Péter, herceg Montenuovo Nándor, örgróf Pallavicini Alfonz Károly, Rimler Pál, gróf Széchenyi Károly, Kiss Ferenc, Péch Kálmán, Karafiáth Jenő, Fiedler Jenő, Papp-Szász Tamás, Róth Gyula választmányi tag urak.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Ajtay Jenő és Balogh Ernő választmányi tag urakat kérem föl.

Van szerencsém a t. igazolóválasztmány tudomására hozni, hogy

az utolsó választmányi ülésünk óta Hinfner György választmányi tag úr választmányi tagságáról lemondott s az elnökség a múlt hónapban megtartott közgyűlésen ennek a helynek betöltése iránt is intézkedett.

Együttal a t. választmányi ülés nagybecsű tudomására hozom, hogy a közgyűlés négy év tartamára Borhy György, Czillinger János, báró Inkey Pál, Péch Kálmán, gróf Bethlen István, báró Biedermann Imre, herceg Festetics György, gróf Károlyi Gyula, Onczay László, Földváry Miksa, Fröhlich Bruno, báró Prónay Gábor, Rónay György, Urbanecsek Ignác és Arató Gyula urakat, három év tartamára gróf Mailáth György urat, két év tartamára gróf Festetics Kristóf urat és egy év tartamára Véssey Ferenc urat választotta meg az igazgatóválasztmány tagjaivá.

Amidőn az ismételten megválasztott és új választmányi tag urakat melegen üdvözlöm, együttal arra kérem őket, hogy az igazgatóválasztmányt és a vezetőséget — általunk mindig nagyraértékelt szaktudásukkal és munkakészségükkel munkájában támogatni szíveskedjenek. Egyben az erdőbirtokos urakat külön is arra kérem, hogy az egyesületet felelősségteljes működésében különösen most, mikor birtokosellenes a hangulat, támogatassák és annak munkájában aktíve vegyenek részt, hogy az erdőbirtokosok érdekei megvédhetők legyenek.

Az igazgatóválasztmánynak a mai napra történt összehívását szükségessé tette egyrészt az a körülmény, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr, illetőleg a kormányzat a magyar tűzifára eddig érvényben volt szállítási díjkedvezményt revízió alá kívánja venni.

Az a rendkívüli fontosság, amellyel ez a díjkedvezmény a magyar tűzifa értékesítési lehetőségeire nézve bír, szükségessé teszi azt, hogy a kérdéssel maga az igazgatóválasztmány is behatóan foglalkozzék.

Kiinduló álláspontunk mindenesetre csak az lehet, hogy a kedvezménynek továbbra leendő fenntartásához minden erővel ragaszkodunk.

Mivel azonban számolnunk kell azzal az eshetőséggel is, hogy ez a törekvésünk nem jár eredménnyel, mindenesetre meg kellene állapítani egy olyan megoldást is, amely az erdőgazdaság érdekei szempontjából a legkisebb károsással jár.

A másik kérdés, amit tárgysorozatra tűztünk, a szállítási igazolványok kiszolgáltatásának kérdése.

Amint tudni méltóztatik, a tűzifa árvédelme érdekében foganatosítandó intézkedések keretében a kormányzat úgy a külföldi, mint a belföldi tűzifa szállítást igazolványhoz kívánja kötni.

Az igazolványok kiszolgáltatásával a földművelésügyi miniszter úr Egyesületünket bízta meg, s az erre vonatkozólag szükséges intézkedésekről az ügyvezető úr fogja a t. igazgatóválasztmányt tájékoztatni.

Ezek után áttérhetünk a tárgysorozat egyes pontjára.

Bíró Zoltán ügyvezető a tárgysorozat első pontjaként a tűzifa vasúti tarifájának ügyállását ismerteti. Már a legutóbbi választmányi ülésen jelentette, hogy a kereskedelemügyi miniszterium a Máv. kedvezményes tűzifatarifáját revízió alá kívánja venni, mert a Máv. deficitjét meg akarják szüntetni. A kérdéssel kapcsolatosan a kereskedelemügyi miniszteriumban az érdekeltek bevonásával tárgyalást tartottak, amely azonban pozitív eredményre nem vezetett. Az államvasutak megbízottai a tárgyaláson kijelentették, hogy a tűzifa kedvezményes tarifája 1,900.000 pengő bevételi kimaradást jelent, mert a külföldi tűzifa behozatala nem kárpótolta a Máv-ot a belföldi tűzifának adott kedvezményért. A földművelésügyi miniszterium megbízottja ellenezte a revíziót, mert véleménye szerint a Máv. a rendkívüli használatoknak 15%-ra történő korlátozása következtében jelentékenyen emelkedő külföldi behozatalban meg fogja számításait találni.

Ellenezte a revíziót továbbá azért is, mert a kormányzat a fogyasztói árak emelését el kívánja kerülni. Egyben felvetette a gondolatot, hogy a

bevételi kimaradást nem lehetne-e a külföldi tűzifa díjtételeinek emelésével pótolni. A kereskedelemügyi és pénzügyminisztérium, valamint a Máv. kiküldöttei ezt nem találták keresztül vihetőnek.

Az egyesület megbízottja viszont rámutatott arra, hogy a szállítási kedvezmény életbeléptetése óta eltelt két évet egyáltalán nem tartja alkalmasaknak arra, hogy abból következtetéseket lehessen levonni, mert a kormányzat célja elsősorban azt volt, hogy a külföldi tűzifa kiszorításával a kereskedelmi mérleget időlegesen megjavítsa, ami egyelőre sikerült is. Rámutatott továbbá arra is, hogy a Máv. számítása hibás, mert nemcsak a külföldi tűzifa magasabb szállítási díjával kapott kárpótlást, de abban is, hogy a magyar tűzifa szállítási távolsága s így átlagos szállítási díjtétele emelkedett. Az utolsó két évben a magyar tűzifának több mint 20%-a 250 km-nél nagyobb távolságot futott meg vasuton, sőt 1932-ben több mint 14%-a 300 km-t is megtett s csak a tiszántúli részek elzárása következtében esett az arányszám 1933-ban 10%-ra. Ha az erdőgazdaság a jelenlegi kedvezményt elveszíti, az Alföldről és a budapesti piacról újból kiszorul a magyar fa s a munkások tízezrei maradnak télen kenyér nélkül.

Az egyesület megbízottja az erdőgazdaság jövedelmezőségét feltéve, a kedvezmény megváltoztatásától végül is azt kérte, hogy a kedvezményt hagyják még egy évig érvényben s ennek a normális viszonyokat jobban megközelítő esztendőnek az eredményeiből vonják le a következtetéseket.

A Máv. kiküldöttei a mai kedvezményekkel szemben a 15-ik díjosztályból 100 km-ig 5%-os, 101–250 km-ig 10%-os és 251 km-en felül 15%-os kedvezményt ajánlottak fel.

Az egyesület megbízottja a tárgyalások során, miután a Máv. állításának megdöntéséhez szükséges adatok még nem állottak rendelkezésre, figyelmeztette a bizottságot arra, hogy rövidesen módjában lesz állításait számszerűen is bebizonyítania.

A bizottság ezután nem is hozott határozatot, hanem a kérdés újból leendő tárgyalását későbbre halasztotta, amikor a államvasutak újabb számításokat fognak végezni.

A vonatkozó statisztikai adatokat az egyesület időközben összegyűjtötte s így ezek most már rendelkezésre állanak (lásd az Erdészeti Lapok 1934. évi I. füzetének krónikáját).

Ügyvezető úgy véli, hogy az egyesületnek arra az álláspontra kell helyezkednie, hogy az elmúlt két év adatai egyáltalában nem alkalmasak arra, hogy azokból a jövőre következtetéseket vonni lehessen. Leghelyesebb lenne, ha a jelenlegi szállítási díjkedvezmény még egy év tartamára érvényben maradna, amikor a statisztikai adatok birtokában a kedvezmény fenntartása tekintetében dönteni lehet.

Ha a Máv. által javasolt módosítás keresztül megy, bizonyos, hogy a magyar tűzifa 300 km-en felül versenyképességét elveszti. A Budapestre gravitáló fa elhelyezése nem fog gondot okozni. Véleménye szerint a tűzifa ár szempontjából a fuvardíjkedvezmény kérdéséhez most nem szabad nyulni s ha ez el nem kerülhető, a kisebb szállítási távolságoknál a mostani kedvezmény fenntartásához feltétlenül ragaszkodni kell.

Ügyvezető végül is felveti a kérdést, hogy ha semmiféle kedvezőbb megoldási lehetőség nem mutatkoznék, úgy átmenetileg kényszerűségből milyen megoldást tartana a választmány elfogadhatónak. Ez esetben is indítsák meg ellene a legerélyesebb támadást is. Egyben felkér mindenkit, akinek csak befolyása van, arra, hogy az illetékes miniszter uraknál megfelelő értelemben közbenjárni szíveskedjenek.

Gróf Esterházy Móric felszólalva, csatlakozik az elnök által elmondottakhoz. Hogy az erdőbirtokosok a tarifakérdéssel foglalkozhassanak, annak az a feltétele, hogy úgy a kormányzat, mint az egyesület

szándékai felől teljes tájékoztatást kapjanak. A tarifális kérdések tekintetében különben csatlakozik ügyvezető állásfoglalásához. Az ügyvel kapcsolatban két kérdésre szeretne felvilágosítást kapni. Az egyik arra vonatkozik, hogy a kormány, ha jól értette 15%-nál nagyobb mérvű többtermelést nem fog engedélyezni. Az a kérdés, hogy a kormány kivel szemben, hogyan, mily alapon és milyen feltételek mellett vállalt erre kötelezettséget és, hogy mily statisztika szolgált alapul. A rendkívüli használatok csökkentését egyébként helyesli.

Második kérdése a tiszántúli experimentummal kapcsolatos. Úgy véli, hogy a tiszántúli terület elzárása következtében jelentkező terheket nemcsak az erdőbirtokosok és fakereskedők, hanem az állam is viseli. Miután a 300 km-en felüli szállítások főleg a Tiszántúltra gravitáltak, a Máv. veszteségének egy részét véleménye szerint a tiszántúli területek lekapcsolása idézte elő. Véleménye szerint ezeket az állapotokat nem szabad szó nélkül hagyni. Javasolja, hogy az egyesület intezzen kérdést a kormányhoz aziránt, hogy az illetékes szakközegek ellenére életbeléptetett és fiaskóval végződött akció után nem hajlandó-e a konzekvenciák levonására? Az eljárás következtében keletkezett Máv. veszteségek megfizetésére a birtokosok nem kötelezhetők. Ezeket volt bátor felhozni. Amint egyébként tájékoztatták, a külföldi műfa tarifája nagyon is alacsony. Ahelyett, hogy a veszteséget az erdőbirtokosokkal akarják megfizettetni, kérdezi, hogy nem-e lehetne a külföldi műfára azt áthárítani és ennek tarifáját felemleni?

Mihalovits Sándor nézete szerint a magyar erdőgazdaság proszperitása függvénye a Máv. tarifapolitikájának. Megállapítja, hogy az utóbbi években egy kormányintézkedés sem volt oly helyes, mint a két évvel ezelőtt életbeléptetett progresszív tarifacsökkentés.

Javasolja, hogy az egyesület semmi körülmények között se engedjen semmit a jelenlegi progresszív kulesból s ha engedni kell, úgy a külföldi műfára hárítsák azt át. Ha a tiszántúli elkülönítés megszűnne, véleménye szerint megszűnne a Máv. vesztesége.

Bárá Inkey Pál a felszólalásokat helyesli s Mihalovits álláspontja értelmében javasolja, hogy semmiféle kedvezmény megszüntetésébe az egyesület ne menjen bele. Az egyesületnek a tarifakérdésben legelősebben kell állást foglalnia, a maga részéről támogat minden olyan törekvést, amely a tarifakedvezmény megszüntetése ellen állást foglal.

Ügyvezető a gróf Esterházy Móric által felvetett két kérdésre válaszul közli, hogy a rendkívüli használatok visszaszorítását úgy az igazgatóválasztmány, mint a Fagazdasági Tanács kérelmezte a földművelésügyi minisztériumtól. Továbbá Papp Béla az érdekezeti csoport főnöke közölte az igazgatóválasztmánnyal, hogy a kormányzat hozzájárult ahhoz, hogy a jövőben 15%-nál többet nem fog engedélyezni.

A másik kérdés tekintetében ma még nem tud tájékoztatást nyújtani. Az eddigiek szerint a 300 km-en felüli tűzifaszállításoknál visszaesés mutatkozik, ugyancsak visszaesés van a rövidebb távolságoknál is, de ezek nem mutatnak tiszta képet, mert 1933-ról sok adat hiányzik még. Az idénre bizonyos tájékoztatást nyújt a kiadott kedvezményes fuvarlevelek száma.

Kiadtak 1931. évben 54.344 drb-ot, 1932-ben 68.049 drb-ot és 1933-ban 72.991 drb-ot.

Egyszer már megkísérelték a Tiszántúl felszabadítását kieszközölni, meg lehet újból kísérlni, de eredményt nem vár. A tiszántúli szállításokra, hogy fennakadás ne legyen, már kétszer adtak 1000—1000 vagonos előleget. Javasolja, hogy kérjék a fuvardíjvesztés behozatalának a fűrészelt fára való áthárítását, amikor a magyar fűrészek részére bizonyos állomásokra való szállításánál refakciás kedvezményt lehetne talán biztosítani.

Báró Waldbott Kelemen elnök megállapítja, hogy az igazgató-választmány egyhangúan az ügyvezető jelentésében előadottak értelmében a kedvezmény megszüntetése ellen foglalt állást. Helyesli a határozott tiltakozást, de taktikai okokból véleménye szerint kérni kellene azt, hogy egyelőre egy évre, hagyják még a kedvezményt.

OsztróLuczky Miklós a módosítás ellen való tiltakozást javasolja, de még egy évig, amíg az egyesület a szükséges statisztikai adatok birtokába jut, egyelőre maradjon meg a kedvezmény úgy, ahogy van.

Báró Waldbott Kelemen elnök a tiszántúli elzárt terület tekintetében csatlakozik gróf Esterházy Móric előterjesztéséhez és javasolja, hogy az egyesület újból foglaljon állást az elzárás ellen.

Az igazgató választmány végül is egyhangúan az *OsztróLuczky Miklós* által módosított javaslat, valamint a tiszántúli kérdésben gróf Esterházy Móric javaslata értelmében határoz.

Ügyvezető ezután a földművelésügyi miniszter úrnak a tűzifa szállítási-igazolványok lebonyolítása ügyében az egyesülethez intézett leiratát ismertet.

A 74.471—1933. számú leirat szövege a következő:

„A magyar termelésű tűzifa árvédelme és a magyar tűzifapiac megfelelő szabályozása céljából úgy a külföldi, mint a belföldi tűzifának közforgalmú szállítóeszközökön való szállítását szállítási igazolványokhoz kötöm és az igazolványok kiszolgáltatásával a t. Egyesületet bízom meg. Az igazolványok díját 10.000 kgr-ként 2 (kettő) pengőben állapítom meg azzal, hogy a t. Egyesület köteles ezért a díjért a magyar termelők részére a kedvezményes szállításához szükséges fuvarleveleket is minden külön díj felszámítása nélkül kiszolgáltatni. Értesítem egyben, hogy a szállítási igazolványok szétosztását a vezetésem alatt álló minisztérium erdészeti csoportjának személyzetéből kijelölendő elnökből, a kereskedelemügyi minisztérium egy kiküldöttjéből, az Országos Fagazdasági Tanács két tagjából, a Magyar Fatermelők, Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesületének, valamint a Tűzifakereskedők és Gőzfavágók Országos Egyesületének egy-egy tagjából, végül az Erdőbirtokosok és Fakereskedők Faforgalmi r. t. két tagjából álló általam kiküldendő bizottságra ruházom és az igazolványokat annak határozata alapján kell kiszolgáltatni. A szállítási igazolványok megfelelő példányszámban leendő kinyomtatása és közvetlenül a t. Egyesületnek leendő megküldése iránt a kellő időben intézkedem. Figyelmeztetem a t. Egyesületet, hogy mindaddig, míg a román tűzifa elhelyezésének biztosítására megállapított rayon megszüntetése iránt intézkedés nem történik, nehogy a rayonba beszállított román tűzifát a rayonon kívül eső állomásokra is továbbítsák, a rayon területén feladásra kerülő tűzifaszállítmányokra vonatkozólag be kell kívánni az illetékes m. kir. erdőhivatalnak a tűzifa magyar származását igazoló bizonyítványát is. Hogy továbbá a fentemlített körzetbe a megengedettnél több magyar származású tűzifát ne lehessen beszállítani, a rayonon kívül való szállításra kiadott igazolványokra a rayon megszüntetéséig piros színű bélyegzővel rá kell nyomtatni a következő szöveget: „A m. kir. keresk. miniszter 22.753—1933. VI. b. számú rendeletével megállapított területre irányított tűzifaszállítmányokhoz nem használható.” A kiszolgáltattott szállítási igazolványokért befolyó összegekből kell a nyomdai és adminisztrációs költségeket fedezni. Ennek ellenőrizhetése céljából a t. Egyesület úgy az igazolványokról, mint a befolyt díjakról és a felmerült költségekről teljesen elkülönített pontos elszámolást köteles vezetni, amelyet saját közegeim által időnként felülvizsgálatok. Hozzájárulok egyben ahhoz, hogy az esetleg mutatkozó jövedelem 30%-át a t. Egyesület a saját céljaira felhasználja, 70%-át azonban rendelkezésemre kell bocsátania. Budapest, 1933. évi december hó 27-én. A miniszter helyett: Dr. Mayer államtitkár s. k.”

Ügyvezető véleménye szerint az egyesület szempontjából az egyesület csak köszönettel veheti tudomásul azt, hogy a földművelésügyi miniszter úr az egyesületre bízta a szállítási igazolványok kiadását. Az egyesület ennek révén nemcsak a szükséges statisztikai adatok birtokába fog jutni, hanem bizonyos bevételre is szert tesz, amelyre nagyon is rá van utalva.

Javasolja, hogy az egyesület mondjon köszönetet a földművelésügyi miniszter úrnak ezért a megbízatásért.

Ügyvezető egyben közli, hogy az igazolványok adminisztrációja szempontjából hivatali helyiségekre lesz szükség. Felhatalmazást kér arra, hogy a székház lakásainak valamelyikét igénybe vehesse. Egyben javasolja, hogy az alkalmazandó személyzet ügyét bízza az igazgatóválasztmány az elnökségre, mely a kérdést a földművelésügyi minisztériummal egyetértően fogja megoldani. Ügyvezető elgondolása szerint 25—30 szakembernek tud kemény munkát biztosítani. Ezt a többé aligha megismétlődő alkalmat ki kell használni a statisztikai adatok összegyűjtésére.

Gróf Esterházy Móric felszólalva, a kérdés lebonyolításával kapcsolatban kiadott kormányrendeletek felől kér tájékoztatást. Egyben pedig a szállítási igazolványok ügyében a következő indítványt terjeszti elő:

„Tegyen az egyesület sürgős felterjesztést a miniszterelnök úr, valamint a földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszter urak öccellenzáihoz, hogy amennyiben a magyar tűzifára szállítási igazolvány rendszert léptetik életbe:

1. Ha és amennyiben ezen szállítási igazolványok az ország fogyasztásához mérten való részletekben adatnak ki, ez esetben mindaddig, amíg hazai tűzifa kellő mennyiségben áll rendelkezésre, a magyar fára kiadandó szállítási igazolványok mennyisége importra részére való kiadással ne korlátoztassék.

2. Az import tűzifának szállítása azokra a rayonokra, amelyek eddig is tilalmazva voltak, — beleértve a Budapestre való szállítás eddigi korlátozását is — a jövőre is tilalmaztassék.

3. Az igazolványok elsősorban a rendes évi nozadékból termelt tűzifákra adassanak ki és az ezenfelüli túltermelésből származó tűzifára pedig csupán oly mértékben, hogy ezáltal az erdők rendes hozadékából származó tűzifa forgalombahozatala korlátozást ne szenvedjen.

4. A szállítási igazolványoknak, a 3. pont alatti kérelem figyelembevételével mellett való kiadása a készletek arányában történjen, bármely helyi, vagy időtartambeli korlátozás nélkül, — újabb szállítási igazolványok pedig ugyancsak a készletek arányában adassanak ki, tekintet nélkül arra, hogy a szerv az általa megvásárolt tűzifát mikor tartozik tényleg átvenni és azt értékesítette-e.

Indítványozom, hogy sürgős átíráttal kéressék fel a Fagazdasági Tanács arra, hogy a fentiekben foglalt kérelmet magáévá tenni szíveskedjék. Bpest, 1934. I/9. Esterházy Móric vál. tag.”

Papp Béla válaszul gróf Esterházy Móric felszólalására, közli, hogy az egyesületnek volt az a kívánsága, hogy a hazai és külföldi tűzifa értékesítése egy kézre bízassék. Ezen az alapon tettek ajánlatot különböző egyesületek. Az ajánlatokat a Fagazdasági Tanács letárgyalta és javaslata alapján a földművelésügyi miniszter úr az Erdőbirtokosok és Fakereskedők Faforgalmi R.-T.-át bízta meg a tűzifa behozatalának lebonyolításával. A megbízás alapján az R. T. köteles a magyar erdőbirtokosok és fatermelők meglévő és 1935—36. termelési időszak végéig kitermelendő tűzifakészleteit átvenni, köteles megfelelő előleget adni, a bükkfánál 60 pengőt, a többinél aránylagosan kevesebbet. Egyben közli, hogy a szállítási igazolványok bevezetésére azért volt szükség, hogy túlkínálat ne történhessen. A szállítási igazolványok szétosztását a földművelésügyi miniszter úr által kiküldendő bizottság fogja végezni. A R. T.-ot az

Országos Fagazdasági Tanács kebeléből kiküldött bizottság ellenőrzi. Ha kötelezettségeinek nem tesz eleget, a megbízatás visszavonható. A készleteket a m. kir. erdőhivatalok igazolják. Ha a tűzifa átadása tekintetében szerződő felek nem tudnának megállapodni, akkor a kollektív szerződés az irányadó.

Közli továbbá, hogy a szerv megalakult s hogy a kollektív szerződés pontjait a Fagazdasági Tanács fogja letárgyalni s csak azután fog a földművelésügyi kormány állásfoglalása megtörténni. A szerződés a hivatalos lapban közzé lesz téve. A kormány megfelelő kommunikét fog kiadni, az egyesület tájékoztatva lesz s a kérdéssel kapcsolatban minden nyilvánosságra lesz hozva. Mindezeket tájékoztatásul közli.

Gróf Esterházy Móric, Papp Béla, báró Waldbott Kelemen elnök ismételt felszólalása után aziránt érdeklődik, hogy az egyesület nem nyerne-e betekintést a rendeletekbe.

Ügyvezető gróf Esterházy Móric indítványához szólva az első pontot illetően az a véleménye, hogy amikor a magyar fa részére védett terület fenn van tartva, nem lehet arra az álláspontra helyezkedni, hogy amíg belföldi fa rendelkezésre áll, külföldi fára ne adjanak igazolványt. Ebben a formában, nem tartja a kérést a magyar erdőgazdaság érdekével összeegyeztethetőnek.

A második kérést illetően az a véleménye, hogy az eddigi rayonirozás Budapest beleértésével továbbra is fenntartandó.

A harmadik kérést illetően az indítványban tárgyalt módon való elkülönítést nem tartja igazságosnak. A rendkívüli használatot azok kérik, akik meg vannak szorulva. A javasolt elkülönítés mellett elvesszük a lehetőségét annak, hogy regresszálni tudják magukat. Ahelyett, hogy rajtuk segítenénk, még mélyebbre nyomjuk azokat. Javasolja, hogy az egyesület foglaljon ellene állást, mert azt az egyesület érdekében nem tartja méltányosnak.

Az indítvány negyedik pontját ugyancsak nem találja elfogadhatónak. A szállítási igazolványoknál, a tisztántúliakat kivéve, sem helyi, sem időbeli korlátozás nincsen. Aki megkapta a szállítást, annak az igazolványok minden időbeli korlátozás nélkül rendelkezésre állanak. A címzetteket és a rendelkezés helyét illetően a szállítási igazolványok kitöltetlenül kerülnének kiadásra. Úgy véli, hogy a birtokosoknak az értékesítés terén felállított korlátozást vállalniuk kell, mert ha a kormányzat vállalja a kötelezettséget, hogy a szerv bizonyos ár mellett köteles a fát átvenni, a tűzfát, úgy a szerv részére ennek ellenében bizonyos biztosítékot is kell nyújtson. Javasolja, hogy ezt a pontot az egyesület ne tegye magáévá, mert ha ezt a garanciát nem vállalják, az egyesület fogja a megegyezést felborítani. Ha a garanciát kiveszik a vállalkozók kezéből, felborul a megegyezés és a kérdést nem lehet megoldani.

Báró Waldbott Kelemen elnök Mihalovits Sándor, gróf Esterházy Móric, Papp Béla ismételt felszólalása után a vitát lezárva, a megejtett szavazás után határozatilag kimondja, hogy az igazgatóválasztmány az indítvány második pontját egyhangúan elfogadta, a 3. és 4. pontokat pedig jelentékeny szótöbbséggel elutasította.

Ügyvezetőnek a szállítási igazolványok lebonyolításával kapcsolatos megbízásért való köszönet kifejezésére vonatkozó javaslatát, valamint az adminisztrációhoz szükséges lakás- és irodahelyiségek igénybevételére és átalakítására, valamint a személyzet alkalmazására vonatkozó javaslatait az igazgatóválasztmány egyhangúan fogadja.

Báró Waldbott Kelemen elnök távozása után az elnöki széket gróf Teleki József alelnök foglalja el.

Ügyvezető ezután jelenti, hogy indítvány nem érkezett be. Jelenti továbbá, hogy a Máv. talpfabeszerzésével kapcsolatban a többletterme-

lés átvétele érdekében a kereskedelemügyi miniszter úrhoz intézett felterjesztésére elutasító válasz érkezett.

Egyhangúan tudomásul szolgál.

Az erdészeti kísérleti állomás átszervezése ügyében a földművelésügyi miniszter úrhoz intézett felterjesztésre pedig a földművelésügyi miniszter úr azt a választ adta, hogy miután az átszervezés kiadástöbblet nélkül meg nem oldható, a súlyos pénzügyi viszonyokra való tekintettel az átszervezést nem áll módjában foganatosítani.

Ügyvezető véleménye szerint az átszervezés nem jelent költség-többletet s ezért a felterjesztés megismétlését javasolja.

Az igazgató válaszmány egyhangúan ügyvezető javaslata értelmében határoz.

Ügyvezető jelenti továbbá, hogy a széntüzelésre vonatkozó rendelkezéssel kapcsolatban a fával való tüzelés érdekében a kereskedelmi és földművelésügyi miniszter urakhoz intézett felterjesztésre, amelyet a földművelésügyi miniszter úr a kereskedelemügyi miniszter úrhoz pártolólágg áttett, válasz még nem érkezett.

Egyhangúan tudomásul szolgál.

Az Alföld fásítása előmozdítása érdekében a Duna-Tiszaközi Ármentesítő és Leccapoló Társaság területén végzendő erdősítési kísérletek ügyében tett előterjesztést a földművelésügyi miniszter úr fedezet hiányában elutasította. Közölte egyben, hogy a pénzügyi helyzet változásával ezt a fontos kérdést újból tárgyalás alá kívánja venni.

Egyhangúan tudomásul szolgál.

Ügyvezető ezután részletesen ismerteti a Budapesti Mérnöki Kamara által megküldött új Közszállítási Szabályzat tervezetén az erdőgazdaság érdekében foganatosítandó módosításokat. A tervezet 27, 32, 33, 43., 44., 45., 47., 63. és 73. §-aira vonatkozóan előterjesztett javaslatait, valamint a javaslatok értelmében elkészített felterjesztést az igazgatóválaszmány egyhangúan elfogadja.

Ügyvezető javaslatára végül az igazgató-válaszmány Pápa Miklós székesfővárosi tisztviselőt az ügyvezető és Vallent Emil ajánlására egyhangúan a rendes tagok sorába iktatja.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarának előterjesztése a földművelésügyi Miniszter Úrhoz az új erdőtörvény-tervezet ügyében

5493—1933. szám.

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara állandó és éber figyelemmel kíséri a rokon erdőgazdaság ügyeinek megnyilvánulásait.

Amidőn Nagyméltóságod hivatali előde az Erdőtörvény új tervezetét 1929 november havában közreadta, kamaránk akkor is behatóan foglalkozott ezzel az ügygel. Gondoskodott a törvénytervezetnek a gazdaközönséggel való megismertetéséről. Budapesten 1930. január 27-én megtartott közgazdasági szakosztály ülésén (lásd a Magyar Róna és az Erdészeti Lapok 1930. évi II. füzetét), majd egy külön cikkben is foglalkozott úgy az eredeti, mint a módosított törvénytervezettel. (Erdészeti Lapok 1930. évi III. füzeté.)

Nagyméltóságod bölcs elhatározásából négyévi pihenő után az Erdőtörvény ügye újból szőnyegre került és azt az Országos Erdészeti Egyesület törvényelőkészítő bizottsága és igazgató-válaszmánya tárgyalta, amikor is Nagyméltóságod kiküldöttei és az erdőbirtokos érdekeltség képviselői elvekben megegyező megállapodásokra jutottak; így nem kell

attól tartani, hogy az új Erdőtörvény szakaszai el nem viselhető terheket zúdítanak az amúgy is igen legyengült birtokosokra.

Az 1930. évi március havában elmondott véleményeinket úgy általánosságban, mint különben az Alföld fásításának végrehajtása tárgyában kiadott 7444. I/a.—1925. utasításra vonatkozólag — teljes mértékben fenntartjuk.

Teljes tudatában vagyunk annak, hogy ha az új törvénytervezet törvényerőre emelkedik és életre hivatik, úgy a közre, mint az egyes erdőbirtokosokra jelentékeny terheket jelent. Az erdőbirtok elhatárolása (6. §.) az általánosan kötelező üzemtervkészítés (33. §.); az erdőigazgatóságok ügyeinek vezetésére erdőmérnökök, illetve szaktanácsadók kötelező alkalmazása (41. §.), az erdőknek védelmére és őrzésére szakképzett személyzet alkalmazásának általános kötelezettsége (44–46. §-ok); végül a közérdekű erdőtelepítések (132–138. §-ok) főleg a közép és kisebb erdőbirtokosokra jelentékeny terheket ró. A nagyobb birtokok zöme rendszeres kezelés alatt áll most is, azokra a fentebb elősoroltak nem jelentenek új kiadásokat.

Erosen él bennünk a hit, hogy sem ez, se más törvényünk nem csonka országunk számára készül és kereteit nem szabhatják meg mostani nyomorúságos viszonyai. Elő hitünk szerint ez a törvény is a teljesítőképes, szabad Nagymagyarország viszonylataihoz kell, hogy alkalmazkodjék.

A törvény megalkotása kívánatos, a törvények végrehajtásának sikere a kormány bölcsessége és a végrehajtó közegek tapintatában rejlik.

Sajnosan tapasztaljuk azonban, hogy az erdőgazdasági közigazgatást intéző egyes állami szervek a birtokos közönség nyomasztó gazdasági viszonyainak, helyesen mondvá nyomorának tekintetbe vétele nélkül a fásítási, kopár fásítási és egyéb súlyos kiadásokkal járó kötelezettségek végrehajtásának biztosítására, vagy a nemteljesítés megtorlására szolgáló rendeletek §-ait a legnagyobb szigorúsággal és a legridegebb módon alkalmazzák; sőt az előző — boldogabb — gazdasági években tett engedmények és könnyítések — megtorlásként — való visszavonásával azonnal való teljesítést követelnek.

Úgy az egész magyar gazdaközönség, mint annak irányító érdekképviselői szervei teljesen át vannak hatva annak tudatától, hogy bármennyire eszményi cél is hazánk földjének megjavítása és a rajta támadt tátongó sebek mihamarábbi behegesztése, de a mai időben, amikor gazdaközönségünk a lét-nemlét tusáját vívja; amikor a nagybirtok évszázados ménesei, gulyái elfogytak; a középbirtokos összes jövedelme alig fedi a közterheket és a vagyonából él; a kisparasztnak már alig telik sóra, ecet- és petróleumra — a gyalognapszám a tanyákon 70–80 fillér élelem nélkül —, ezt a gazdaközönseget most, ilyen természetű feladatok végrehajtására ösztökélni, jelentékeny eljárásai költségek okozásával, végrehajtások kilátásba helyezésével elkeseríteni nem célirányos. A viszonyok által amúgy is feldúlt és egyensúlyuk fenntartásával még csendben küzdő lelkeket nem szabad ilyen módon a szélsőséges irányzatok felé terelni.

Miután a hozandó törvény végrehajtásával Nagyméltóságod bízatik meg, mely tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy az erdőgazdasági érdekképviselőt meghallgatásával megalkotandó végrehajtási utasítást úgy méltóztassék megserkesztetni, hogy az abban elrendelendő feladatok úgy a köz, mint a birtokos közönség jelenlegi teherbíró képességével helyes arányban álljanak. A kiadandó végrehajtási utasításban adassék mód mindenkinek, de főleg az igazoltan nehéz anyagi viszonyokkal küzdő birtokosnak terhet jelentő feladataik teljesítésének — talán már az erdőfelügyelőtől nyerendő — elhalasztására.

A gazdaközönség lelkületét, gondolkodását, de főleg teherbíró ké-

pességét az állandó és bensőséges érintkezés alapján a mezőgazdasági érdekképviselések ismerik legjobban, így annakidején mi leszünk bátrak Nagyméltóságod figyelmét a kíméleti idő leteltére felhívni.

A Duna—Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara, mint a Nagy-Alföld zömének érdekképviselője, még különlegesen is kéri Nagyméltóságodat, hogy az 1925. évi 7444. I/a. számú rendelet értelmében már elkészült fásítási tervbe felvett szikes, vadvizes, mocsaras területek beerdősítésére a tulajdonosok szólíttassanak fel, mert ezek erdősítésének sikere még nyílt kérdés. Addig nem követelhető teljesítés, amíg kielégítő eredményt biztosító tanácsot adni nem tudunk. A nádat és kákát termő területek az összeírásból töröltesse, mert azoknak a befektetés nélküli jelenlegi jövedelmezőségük kielégítő és a gazdának állandó szüksége van olcsó és helyben levő, bármikor felhasználható fedőanyagra.

Az egyéb gazdasági fásítások (erdőfoltok, szélfogók, fasorok stb.) végrehajtását szorgalmazza ugyan, de az 1925. évi 7444. I/a. számú utasítás 43. és 44. §-ának alkalmazását a gazdasági viszonyok megjavulásáig mellőzzék.

Bármilyen törvényszakaszon alapján kijelölt, vagy elrendelt, bármilyen talajon végrehajtandó fásítás tulajdonképpen egy fogalom: közérdekű fásítás. A régebbi keletkezésű kopárok fásítása és egyéb erdősítési feladatok és más természetű javítási műveletek végrehajtása, melyeknek szükséges voltát nem a mostani birtokos könnyelmű és hanyag gazdálkodása okozta, a gazdasági viszonyok megjavulásáig lehetőség szerint függesztessék fel, mert a hatóságoknak módjában lett volna ezek végrehajtását igen sokszor még mélyen a régi békés időkben eredményesen és olcsón végrehajtani.

A birtokos közönség óhajára teljes tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy az 1933. évi törvénytervezet 142. és 245. §-aiban az állam részére biztosított kisajátítás útján megszerzett birtokot ne adhassa át *bármikinek*, hanem csak olyan megbízható egyénnek, akit arra az Országos Erdőgazdasági Tanács érdemesnek jelent ki.

A 142. §-nál pótlólag felveendő volna az 1930. III. 15-én kelt módosítás 148. §-ának két utolsó bekezdése, mely módot ad a birtokosnak arra, hogy a területet díjtalanul az államnak átadhassa; viszont megmaradjon a birtokosnak az a joga, hogy azt 10, vagy 20 év múlva újra visszaválthassa.

A 324. §-nál az önkéntes erdőtelepítésnél az a kikötés, hogy adókedvezmény és állami ingyen csemete igénybevétele esetén az erdő többé nem *szabaderdő*, hanem azt a hatóság e törvény hatálya alá tartozó erdőként törzskönyvezzé, — ha megmarad, úgy az Alföld fásításának leghatalmasabb és kitűnően működő előmozdítója helyett kerékkötője lesz.

Az adókedvezmény nyújtásával azonban nemcsak a beerdősített területen kellene adóelengedést biztosítani, hanem a birtok más, pl. a beerdősítetttel azonos nagyságú területére is. Ez volna az igazi kedvezmény az erdősítés érdekében hozott nagy áldozatokért.

A gazdaközönség lelkülete és felfogása még most is teljesen fedi egyik kecskemét—ballószögi birtokos levelében előadottakat. (Lásd Erdészeti Lapok 1930. évi II. füzet. 113—115. lapjain.) Sőt azóta hátrányosan változott a folyton/hanyatló gazdasági állapotok, adóemelések, a hitel teljes hiánya, az adók behajtása körül való tapasztalatok és a karthatalmakkal szemben való teljes tehetetlensége folytán.

Legyen szabad még felhívni Nagyméltóságod figyelmét arra is, hogy a falusi iskolákban, általában az iskolákban, necsak a szak-, hanem az általános irányú középiskolákban is nagyobb gondot kellene fordítani a természeti szépségek és értékek védelmére, így ezek között a fa szeretete is. Különösen a Nagyalföldön van erre szükség, ahol a fa ott, ahol

van, irigység tárgya. Büntetni kellene — és pedig szigorúan — a fapusztítókat, a farombolókat nemcsak a faérték arányában, hanem azon túl is, de inkább a megelőzést kellene programmba venni, vagyis a fa megbecsülésének és szeretetének tanítását.

A hárompengős rozsárak ideje nagyon buzdítólag hat a fásítás ügyére. A homoki gazda mindig szerette a fát; most, hogy nagy nyomorában egyedül fásorainak a fáját tudta bármely időben pénzzé tenni, nagyot emelkedett a fa becsülése; annyiival inkább, mert az éles eszű gazdát a szegénység számításra kényszerítette és rájött, hogy a fagazdaság jövedelmezőbb a rozstermelésnél, de ami a fő, feltétlenül biztos és fában nincs túltermelés.

Tisztelettel kérjük tehát a 324. §-nak oly módon való megváltoztatását, hogy kisbirtokos 100 holdon alul az eddig más művelési ág alatt állott területeken telepített erdők legyenek szabaderdők, ha területük egy megállapítandó minimumot, pl. a 10 holdat nem éri el, vagy pedig csak olyan terjedelműek, hogy várható fahozamuk a birtok szerszám- és tüzfűszükségletét nem haladja túl, ennél fogva azokkal tulajdonosai minden korlátozás nélkül szabadon rendelkezheszenek, bár ha adómentességet élveznek és ingyen csemetét kaptak is.

Ha a szakasz eredeti tervezete szerint válik törvényt, akkor az adómentességre és ingyen csemetére szoruló kisember nem követheti az arra rá nem szoruló módos gazda erdőesítési példáját, és nem született olyan aranysszájú szónok — még ha közülök való is —, aki ki tudná verni a fejükből azt a nem is egészen alaptalan felfogást, hogy megint csak a szegény ember szabadsága korlátoztatik.

Az eljáró közegekre vonatkozólag is volna Nagyméltóságodhoz egy tiszteletteljes kérésünk.

Az erdőigazgatóságok felállítása óta az erdőrendészeti hatósági határozatokat végrehajtás és ellenőrzés céljából kiadják az erdőigazgatóságnak, az állami erdőfelügyelőnek, az állami erdőhivatalnak, néha szerep jut még a közigazgatási hatóságoknak is.

A multban az erdőbirtokossal szemben egyedül és egy személyben a kir. erdőfelügyelő képviselte az állam hatalmát.

Nem érzünk sem jogot, sem hivatást az adminisztráció bírálatára, de a birtokosság nyugalma érdekében mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat: méltóztassék az egy felelős személy visszaállításával az ellenőrök rajától a békés birtokosságot megszabadítani.

Nem akarunk ez alkalommal az Alföld fásításának a nagy, nemzeti létünket is alátámasztó jelentőségére újból rámutatni, csupán tiszta meggyőződésből a magyar Alföld népének, sőt az egész nemzet boldogulása érdekében arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy az Alföld fásításának az ügyét országunk anyagi erejének határáig méltóztassék elősegíteni. Sokezer munkásnak ad télvíz idején tűzrevalót és keresetet; kamatozása feltétlenül biztos, fában való túltermelés kizárt.

Azoknak a többi kiadásoknak a fedezetét, melyek az új erdőtörvény végrehajtásával és az egész Alföld-fásítás ügyének és még egyéb, az erdőgazdasági szükségleteknek multhatatlan kiadásait képeznék, az Országos Erdészeti Egyesület 1933. évi november hó 28-án kelt Nagyméltóságod 65207. I. 1. számú leiratára adott válaszában alapos és bőségesen megjelölte és kifejtette.

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy a testvér érdekképviselet javaslatához a magunk részéről is a legszorosabban csatlakozhassunk és kérjük annak az összkormány segítségével való életre hívását, hogy az erdőgazdaság ügye, de főleg az Alföld-fásítás ne csak téli álmat aludja, de céltudatosan törhessen előre az oly szépen kitervelt végcélja felé.

Meg kell állapítanunk ezzel kapcsolatban is, hogy a fásítás és erdősítés kérdésével az elmúlt 13 év alatt sem foglalkoztunk olyan komolysággal, mint amilyent a kérdés megérdemelt volna. Hacsak a behozott famennyiség értékének 5%-át fordítottuk volna fásítás tényleges keresztülvételére, vagy támogatására, akkor ma már igen nagy értéket jelentő erdőségek és fásítások volnának az Alföldön. Hiszen szomorú az, hogy 1920—32. között behozatalunk nyers és megmunkált fában 247.5 millió mázsát tesz ki. Ennek a behozatali értéke megközelíti az egymilliárd aranykoronát, hiszen a 15 éves tervet sem tudtuk megvalósítani, amennyiben 1½ millió pengő 15 éven át elgondolt előirányzat volt, 1932—33-ban már csak 320.000 pengő volt a költségvetésben, pedig meg kell állapítanunk, hogy akármilyen magas fokra emeljük e csonka ország erdőterületét, mindig lesz szükségünk mintegy 60—80.000 vagon tűzifára és ugyanannyi megmunkált fára.

A termelés irányításával kapcsolatosan igen nagy lehetőség nyílik a kérdés számára, mert az indok: a termelés bizonyos nemének vagy fajának a redukciója és akkor legalkalmasabb mód volna erre ezeken a területeken erdősítést végrehajtani.

Erdős a mi hitünk még abban is, hogy nagyobb lesz a magyar gazda boldogsága, sorsában az isteni rendelés nyomán való megnyugvása, rögehez való ragaszkodása akkor, ha az egy árnyas lombsátorba rejtett, márdárdalos tanyához fűződik.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk és őszinte nagyrabecsülésünk nyilvánítását.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara nevében:

Dr. Geszthelyi Nagy László s. k.
igazgató.

Héjjas István s. k.
alelnök.

Választottbíráskodási Központ működése. Igen tisztelt Tagtárs Úr! Felhívjuk igen tisztelt tagjaink szíves figyelmét a törvényesen megalakult Választottbíráskodási Központ (VK), amely megkezdette működését, miután ahhoz eddig 180 gazdasági érdektöbbség csatlakozott a fővárosban és a vidéken. Az intézmény célja a választottbíráóságok működésének tökéletesítése és az, hogy azokat külföldi hasonló bevált intézmények mintájára a jogérvényesítés gyors és szakszerű gyakorlati eszközévé tegye. A választottbíráóság eljárásának előfeltétele, hogy a felek ellenpéldányokban kiállított írásbeli szerződéseikben, vagy a megrendelő-levelekben legalább a következő pontot foglalják be:

„A jelen szerződésből származó mindennemű vitás ügyben a felek kölcsönösen alávetik magukat a Választottbíráskodási Központ kebelében és ügyrendje szerint alakuló és (városban) eljáró választottbíráóság kizárólagos hatáskörének és végérvényes fellebezhetetlen ítéletének.”

(Kelet.)

(A felek aláírásai.)

Vita esetében mindegyik fél megválasztja a maga bíróját az eljárási ügyrend értelmében. A választottbíró lehet az illető fél szakmájából való. A két bíró választja az elnököt, aki célszerű. hogy jogász ember legyen (ügyvéd vagy nyugalmazott kir. bíró). 2000 pengőt meg nem haladó vitás értéknél — eltérő megállapo-

dás hiányában — a választottbíróság egy személyből áll, akit a felek meg nem egyezése esetében a VK elnöke nevez ki.

A választottbíróáságnak, amelynek bírái szakemberek, nem szükséges drága szakértő alkalmazása. Miután minden felmerülő vitás ügy számára külön választottbíróság alakítható, az a legrovidebb idő alatt végérvényes jogerős ítéletet hozhat, amely (valamint a v. bíróság előtt létrejött egyezség) állami hatalommal éppen úgy végrehajtható a marasztalt fél ingó és ingatlan vagyonyára, mint a kir. bíróság jogerős ítélete. (1911: I. t.-c. 782. §.)

Nagyfontosságú ez nemcsak oly perekben, amelyekben műszaki kifogások, elszámolások, vagyon- és kár megbecsülése stb. merülnek fel, s ahol az ellenfél külföldi, hanem különösen nagy horderejű a 100 pengőt meg nem haladó követeléseknél és az 1000 pengő eredeti vételárat meg nem haladó részletügyletekből származó követeléseknél. Az ily követelések, ha nincsenek váltóval fedezve, kizárólag az adós lakhelye szerint illetékes kir. járásbírósnál érvényesíthetők, még eltérő írásbeli kikötés esetében is. Azonban a VK (egytagú) választottbíróságának írásbeli kikötése esetében ezen követelések érvényesíthetők ezután a hitelező telephelyén is.

A VK-ban döntő szakértőbizottságok és egytagú döntőszervek is eljárnak per esetén kívül is a felek írásbeli megállapodása alapján, de a fél egyoldalú kérelmére is oly esetben, amikor a félnek az áll érdekében, hogy sürgősen, hiteltérdemlően, szakszerűen megállapíttassa, hogy valamely árunak, vagy műnek vannak-e minőségi, vagy mennyiségi fogyatékoságai. A döntő szakértőbizottságok (egytagú döntőszervek) döntései a vitás tény- és szakkérdésekben nem végrehajthatók, azonban a felek közös írásbeli alávetése esetében, — a felekre nézve kötelező hatályúak, mintha a felek a vitás szakkérdésben szerződésileg megegyeztek volna. Cél a per elkerülése vagy a pernek a jogkérdésre szorítása, s ezzel gyorsítása, olcsóbbítása.

A VK célszerű eljárási ügyrendje míg feleslegessé teszi a választott bíróság megalakulását és eljárásának a szerződésben való részletes szabályozását, másrészt biztosítja kipróbált rendelkezéseivel a bíróság pártatlanságát, kiküszöböli az eddigi alkalmi választottbíróságok megalakításának huza-vonait és lehetővé teszi, hogy a felek a leggyorsabban s a legkevesebb költséggel juthassanak igazukhoz. A VK az érdektestületek ajánlása alapján évenként választottbírói névjegyzékeket állít össze és mérsékelt választottbírói költség- és díjszabása van. A bírói névjegyzékek nem kötelezők a felekre nézve.

A mai gazdaságilag leromlott korban még fontosabb lévén a peres eljárások gyorsasága s költségeinek apasztása, mint máskor, ez okokból s a fentiek szerint kitűnő jelentékeny előnyökre tekintettel a legmelegebben ajánlhatjuk az igen tisztelt tagtársaknak,

hogy szerződéseikben, megrendelő leveleikben kössék ki ezután a Választottbíráskodási Központ kebelében és ügyrendje szerint alakuló és eljáró választottbírószágot. A VK-hoz csatlakozott ellen-
tétés érdekű gazdasági ágazatok (ipar, gyáripar, nagy- és kis-
kereskedelem, mezőgazdaság, szabad foglalkozások) kölcsönös el-
lensúlyozása is biztosítja a pártatlanságot és az egyetemleges
igazságosságot.

*A Választottbíráskodási Központ központi titkársága (Buda-
pest, VI., Nagymező-u. 39. Tel.: 113—30, d. u. 4—6 órákor),
valamint hivatalos közlönye további felvilágosítást nyújt. Az el-
járás Budapesten a központi titkárság, vidéken a balassagyarmati,
debreceni, egri, győri, kalocsai, kaposvári, kecskeméti, miskolci,
nyíregyházai, pécsi, soproni, szegedi, székesfehérvári, szolnoki,
szombathelyi, zalaegerszegi titkárságnál indítandó meg. A vá-
lasztottbírószág bármely helyen eljárhat az illetékes helyi titkár-
ság irányítása mellett.

A választottbírószági eljárásban kincstári bélyeg és illeték
nem merül fel. Csak a kir. bíróságnál letett választottbírószági
ítélet s egyezség után jár illeték, ami negyedrésze annak az ille-
tékeknek, ami a kir. bírósági ítélet, illetve egyezség után jár.

**Kedvezményes tűzifaszállításra jogosult újabb feladó vasúti
állomások.** Az illetékes vasúti igazgatóságok lapunk legutóbbi
közlése óta a következő állomásokat vették fel a kedvezményes
szállításra jogosult feladó állomások sorába: Nádiga-Rakodó,
Paks.

Írói tiszteletdíjak. Az Országos Erdészeti Egyesület 1930. évi
május hó 30-án tartott igazgatóválasztmányi ülésében elhatározta,
hogy az egyesület 1930. évi július 1-től kezdődően az Erdészeti
Lapokban megjelenő cikkekért írói tiszteletdíjat fizessen. És pe-
dig: a szerkesztő részéről átdolgozást nem igénylő cikkekért 16 ol-
dalas ívenként 64 pengőt, fordításokért vagy átdolgozást igénylő
cikkekért 16 oldalas ívenként 32 pengőt, egyszerű közleményekért
16 oldalas ívenként 24 pengőt. Szíves tudomásulvétel végett közli:
a kiadóhivatal.
